

شورای همکاری خلیج فارس در بحران

ادامه بحران در روابط قطر و عربستان، شورای همکاری خلیج فارس را در خطر قرار داده است. در حالی که قطری‌ها در اعتراض به سیاست‌های عربستان و متحدانش به علت اعمال فشار بر دوحه اعلام کرده اند موضوع خروج از شورای همکاری را در دست بررسی دارند، وزیر امور خارجه عربستان انعطاف‌ناپذیری در برابر قطر را مورد تاکید قرار داده و گفته است اگر بحران در روابط دوحه و ریاض دو سال هم به درازا بکشد، سیاست کشور در مقابل قطر ثابت است و در پیگیری خواسته‌هایش کوتاه نمی‌آید. این موضعگیری‌ها نشان می‌دهد دو عضو موثر شورای همکاری خلیج فارس سر سازگاری با یکدیگر را ندارند و هریک با اصرار بر مواضع خود می‌کوشند راه خود را به پیش ببرند.

به گزارش آران نیوز: اوایل تیرماه گذشته، چهار کشور عربی عربستان، امارات، بحرین و مصر در اقدامی هماهنگ روابط خود را با قطر قطع و این کشور کوچک حوزه جنوبی خلیج فارس را تحریم کردند. آنها برای برقراری روابط مجدد خود با قطر و رفع تحریم‌ها، اعمال شرایط سختی را از قطر خواستار شدند. قطع روابط دیپلماتیک قطر با ایران، جمع کردن پایگاه نظامی ترکیه در قطر، جمع کردن بساط شبکه الجزیره، قطع روابط با اخوان المسلمین، حماس و حزب الله لبنان، و تحویل افراد و گروه‌های مخالف دولت‌های تحریم‌کننده که در قطر اقامت گزیده‌اند، از جمله مهم‌ترین شرایط بود.

کشورهای تحریم‌کننده قطر که با قطع روابط فشار سنگینی بر دوحه وارد کردند، انتظار داشتند پاسخ مثبتی از سوی قطر دریافت کنند. اما دولت قطر از پذیرفتن شرایط آنها سرباز زد و درخواست‌های کشورهای عربی را غیرمنطقی، خلاف قوانین بین‌المللی و نادیده گرفتن حاکمیت ملی خود توصیف کرد. قطر نه تنها شرایط را نپذیرفت، بلکه برخلاف آن نیز اقدام کرد. چنان که سفارتخانه خود در تهران را که در همراهی با سیاست‌های عربستان تعطیل کرده بود، بازگشایی و سفیرش را به تهران اعزام کرد. با توجه به موضعگیری‌های اخیر مقامات دوحه و ریاض، به نظر می‌رسد با وجود گذشت حدود سه ماه از بحرانی که در روابط قطر با عربستان، امارات، بحرین و مصر ایجاد شده است، طرفین همچنان بر مواضع خود اصرار دارند. میانجیگری‌های کشورهایمانند کویت هم نتوانسته کاری به پیش ببرد و از شدت بحران کمی بکاهد. این وضعیت، شورای همکاری خلیج فارس را با تجربه سختی مواجه کرده است. تجربه‌ای که ممکن است نتواند از آن سر سلامت به در ببرد. این سازمان منطقه‌ای که در اوایل دهه 30 میلادی با هدف ایجاد همگرایی و همسویی بین شش عضو این سازمان تاسیس شد، بعد از گذشت حدود چهار دهه نه تنها به همگرایی و یکپارچگی نرسیده، بلکه به سوی واگرایی تمایل پیدا کرده است. وضعیتی که ادامه آن می‌تواند به تضعیف پایه‌های این نهاد منطقه‌ای منجر شود و از کارایی آن بیش از پیش بکاهد و حتی آن را با فروپاشی مواجه سازد.

دکتر حاکم قاسمی

استاد دانشگاه بین‌المللی امام خمینی(ره)